

KATOLIŠKI GLAS

TAXE PERÇUE	GORIZIA	SETTIMANALE - REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE: RIVA PIAZZUTTA, 18 34170 GORIZIA - TELEFONO 0481 - 533177 - DIRETTORE RESPONSABILE: MONS. MOČNIK FRANCESCO - REGISTR. TRIBUNALE DI GORIZIA N. 5 DEL 28 - 01 - 1949 - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE - GRUPPO II/70% AUTORIZZAZIONE DIREZIONE PROVINCIALE P. T. DI GORIZIA	UREDNIŠTVO IN UPRAVA:	Riva Piazzutta, 18 - 34170 GORIZIA - GORICA Tel. 0481 - 533177 - Telefax 533177 Poštni t/rn 11234499
TASSA RISCOSSA	ITALY		Poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trieste - Trst - Tel. 040 - 414646	

Naj bi živel v službi življenja V Jugoslaviji še naprej vre

Poslanica italijanske škofovske konference ob II. Dnevu za življenje (4. febr. 1990)

ZIVLJENJE JE BOŽJI BLAGOSLOV

Cerkev je resnična in nesebična prijateljica človeka in zato trdno verjame, da je človeško življenje, pa če je še tako šibko in trpeče, vendarle čudovit božji dar in neodtujljiva pravica vsakega posameznika.

V vsakem človeškem bitju odseva božja skrivnost. Živi smo zato, da služimo življenju vsakega človeka. To je sporočilo, s katerim bi radi prišli v vsako hišo ob XII. Dnevu za življenje.

Človeško življenje je dokaz božjega blagoslova, je njegov dar, tudi kadar ga prekrivata in pogojujeta krhkost in bolečina.

In ta dar nam daje veliko odgovornost. Od trenutka spočetja do zadnjega diha je to življenje zaupano vsakemu posamezniku in vsem skupaj. Človek je ustvarjen po božji podobi in je poklican, da živi »za« druge in da odgovarja Bogu tako za življenje drugih kot za svoje. Tako stoji v Svetem pismu: »Od slehernega, celo od njegovega brata bom terjal zadoščenje za življenje človekovo« (1 Mz 9, 5).

V italijanski državi, ki se razteza globoko v Sredozemsko morje, kot bi bila most solidarnosti in miru, se obenem z razvitiimi ustanovami in z dokaj razširjenim blagostanjem večajo grožnje sožitju, zdravju in življenju vseh.

Zbledela je zavest, da sta »splan in demotor ostudna zločina« (Gaudium et spes, 51). Tudi ugrabitve, nasilje, tudi tisto, ki se skriva za strastjo športnega navijanja, ali razpečavanja mamil, onesnaženje morja in mest, so znaki globokega zla. Človekovo življenje je postavljeno na nizko raven in razprodano kot potrošniško blago. Nastopil je čas, ko moramo spet odkriti lepoto in resnico in se preusmeriti.

Ni noben znak civilizacije, če razvrednotimo človeka in ponižujemo človekovo telo, če pristanemo na nemoralno in spodkopavamo trdnost zakonske zveze. Ni napredek tisto povzdigovanje želje po blagostanju in po kvaliteti življenja, ki je pripravljeno opravičiti s tako imenovano

pietetu tudi dejanje, ki ubija. Prav nič ne koristi politika, ki pozablja na osnovne pravice družine, kar zadeva rodnost in otroke, dom ter solidarnost do bolnih in ostarelih.

V VSAKEM ČLOVEKU SE SKRIVA KRISTUS

Življenje je človeku zaupano kot dragocena in istočasno ranljiva dobrina; v njegovi lasti je, toda obenem nima nad njim oblasti. Vsak posameznik živi zato, da med svojim bivanjem na zemlji uresniči božji načrt, ki se bo dopolnil v večnosti. Živi smo, da si zaslužimo polnost življenja, ki ga je pripravil in obljubil vstali Kristus.

Od samega spočetja dalje si otrok pričakuje pravo mrežo solidarnosti, da lahko živi tudi takrat, ko kaže morebitne ali pa tudi jasne znake nepravilne rasti ali prizadetosti. Priseljenci, nomadi, umsko prizadeti, brezdomci nosijo v sebi potrebo po solidarnosti, na katero ne moremo odgovorjati s pregradami sebičnosti. Kdor nosi na sebi težke znake trpljenja in smrti, pričakuje od nas predvsem človeške prizadetosti.

Pod temi obrabi se skriva Kristusovo obličje.

PRICEVANJA NESEBICNOSTI

Hvaležni smo Bogu za številna pričevanja poštenega in nesebičnega življenja, službe bližnjemu in pristne vzajemnosti, ki jo izkazujejo mnoge družine pri vzgoji otrok, ob sprejemanju novega življenja in v pomoči potrebnim. Zaupanje vzbuja tudi predanost številnih znanstvenikov in strokovnih delavcev, kakor tudi zavzetost posameznikov, društev in skupnosti, ki se trudijo za varstvo in pospeševanje vsakega človeškega življenja v katerem koli pogoj.

Vse te pozivamo, naj si v vsakem okolju — tako javnem kot zasebnem, zakonodajnem in upravnem, socialnem in kulturnem — vzamejo k srcu obrambo življenja, zakonske zveze in družine. To je pogoj za napredek v miru.

Devica Marija, ki je za nas nosila in rodila Odrašenika, naj spremlja s svojim blagoslovom to poslanico v vse domove.

Razkol, ki je nastal v Zvezi komunistov Jugoslavije (ZKJ) na zadnjem izrednem kongresu v Beogradu, se pogloblja. Srbska partija še naprej vodi gospodarski bojkot Slovenije. Slovenska vlada je sklenila, da bo na bojkot odgovorila tako, da bo odpovedala svoje prispevke za pomoč nezavitem (najbolj prizadeto bo Kosovo) in jugoslovanski armadi. Zanj bo prispevala le, kar je strogo dolžna. S tako prihranjenim denarjem bo podprla slovenska podjetja, ki so zavoljo bojkota najbolj prizadeta. To bi bila vlada lahko storila že prej.

Predsednik zvezne vlade Ante Marković je izjavil, da bo vlada izvajala svoj gospodarski program naprej, če jo bo le podpirala skupščina (parlament), ker vlada odgovarja skupščini in ne partiji. To je bilo prvič slišati v povojni Jugoslaviji.

Nekateri upajo, da se bo kongres ZKP le kdaj nadaljeval, ko se bodo nasprotja ublažila. V takem primeru pa, predlagajo Hrvati, ki se ta moral odvijati v Sarajevu in ne več v Beogradu. Torej na nevtralnem ozemlju. V Beogradu je namreč vse dogajanje preveč pod različnimi pritiski, zlasti še pod pritiski srbskih množic, ki jih Milošević še vedno lahko skliče na ulice, če je to potrebno.

Kljub temu tudi v Srbiji ni več vse tako kot je bilo. Gospodarska kriza je zajela Srbijo gotovo bolj kot Slovenijo tudi zaradi bojkota. Delavci stavkajo zdaj tu zdaj tam. Zaenkrat se niso še obrnili proti srbski vladi, ki je s svojo politiko še največ kriva za gospodarske težave v svoji republiki. Toda do kdaj? Kajti tudi v Srbiji in Vojvodini se že pojavljajo skupine opozicije in opozicijske stranke.

Notranji položaj se še posebno slabša zaradi Kosova. Pretekli teden so se tam začele široke ljudske demonstracije v Prištini in drugih večjih krajih. O teh nemirih piše ljubljansko Delo: »Kosovo je znova zagorelo. Potem ko je policija grobo razgnala množico, ki je vzklikala predvsem demokraciji in svobodnim volitvam, je večerajšnji (petkov) val demonstracij in protestnih stavk naelektril ozračje do skrajnih mej«. Naslednje dni se je položaj res še bolj zaostрил in je prišlo tudi do streljanja in žrtev na albanski strani. Odgovorni politiki, tako v Prištini kot v Beogradu, pa kar naprej ponavljajo, da gre za provokacije kontrarevolucionarjev in teroristov, kar je treba s silo uničiti. Tako se na Kosovu nič ne obrača na bolje, podobno kot v Palestini med Palestinci in izraelsko policijo. V Beogradu in Prištini pa za vse nemire na Kosovu krivijo tudi Slovence, ki da dajejo potuho Albancem s svojimi zahtevami po demokraciji in svobodnih volitvah.

* * *

Razmere na Kosovu se nič ne umirjajo, nasprotno iz dneva v dan so hujše. Nemiri so se iz Prištine razširili na vso deželo; po vseh večjih mestih postavljajo barikade, napadajo miličnike. Ti pa streljajo in odmetavajo solzilce. Mrtvih demonstrantov je po uradnih vesteh 12, po neuradnih pa dosti več.

Partijsko vodstvo v pokrajini in ono v Beogradu pa vztrajata na represiji in na očitkih, da gre za kontrarevolucijo in za terorizem. Demonstranti so kljub vsemu vedno bolj organizirani in vedno bolj nasilni. Srbi in Črnogorci na Kosovu zahtevajo orožje in so že ustanovili »vsaške straže«.

V SLOVENIJI

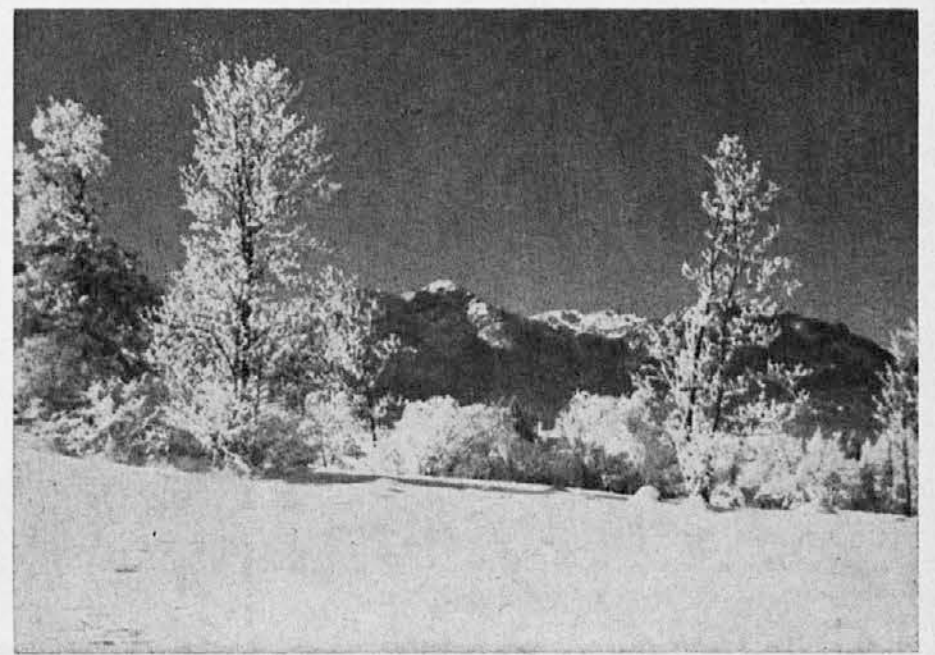
V Sloveniji se proces demokratizacije razvija po svoji poti naprej. Opozicija prireja shode in pridobiva članstvo. Razkriva svoj program in se pripravlja na volitve, saj je april že zelo blizu. Razgibala se je tudi slovenska krščanska demokracija ki prireja zborovanja po Sloveniji. Z njo so se oglašili tudi slovenski katoliški izobraženci, ki so izdali posebno izjavo, v kateri pišejo med drugim: »Temelji našega skupnega doma so tile: Demokratično urejanje skupnih zadev ob spoštovanju človekovega dostojanstva, uveljavitev suverenosti naroda ter sožitje z ljudmi in naravo.«

V tem dokaj mirnem ozračju v Sloveniji se je oglasila tudi slovenska Cerkev. »Komisija Pravičnosti in mir« pri slovenski škofovski konferenci je v Družini objavila posebno Izjavo. Glavne misli so: »Škofje spodbujajo k pogumnemu in odgovornemu javnemu, posebno pa še političnemu udejstvovanju.«

Naj se torej katoliški laiki ne bojijo stopiti v politično arena. Nujno pa je vsestransko in objektivno obveščanje. Ker pa so bila do sedaj vsa sredstva javnega obveščanja v rokah partije in Socialistične

zveze, je nujno zaradi pravičnosti in enakopravnosti, da se ta sredstva dajo enakovredno na razpolago vsem strankam in skupinam. Končno, pravi komisija Pravičnosti in mir, imajo velik pomen volilne komisije. Te morajo biti sestavljene iz zastopnikov vseh strank, se pravi pluralistično.

Glede tega je že opaziti določene premike; tako ljubljanska Tv kot radio in tudi Delo kot osrednji slovenski dnevnik že imajo poročila o delovanju opozicijskih strank.

Zimska idila, ki je letošnjo zimo ni

Vprašanje o podpori narodnim manjšinam

Slovenski deželni poslanec Bojan Brezigar je predložil 24. januarja t.l. predsedniku deželnega odbora naslednje vprašanje:

»dne 17. januarja se je vršila v palači Chigi v Rimu seja, na kateri naj bi razpravljali o zakonu, ki ureja dežele ob državnih mejah. Sejo je sklical podpredsednik vlade Nino Cristofori. Na konferenci je bil prisoten tudi predsednik dežele F-JK Adriano Biasutti in podpredsednik Gioacchino Francescuto.

V podatkih deželne časopisne agencije in krajevnih časopisov ni nikjer omenjeno financiranje kulturnih aktivnosti manjšin, slovenske in italijanske v Jugoslaviji.

Deželni poslanec vprašuje predsednika dežele, če so v popravkih zadnje seje bili vključeni tudi popravki glede omenjenega financiranja in kakšno je stališče dežele, da se zagotovi podpora kulturnim udejstvovanjem manjšin v soglasju z zakonom o obmejnih področjih.

Razgovori med predstavniki katoliške in ruske pravoslavne Cerkve

Na sedežu ruskega pravoslavne patriarhata v samostanu sv. Danijela v Moskvi so bili v dneh od 12. do 17. jan. tega leta razgovori med predstavniki katoliške in ruske pravoslavne Cerkve. Na tako visoki ravni se niso še nikoli vršili.

V katoliški delegaciji so bili: kardinal Willebrands, častni predsednik Papeškega sveta za zedinjenje kristjanov, nadškof Edward Cassidy, sedanjí predsednik Sveta za zedinjenje kristjanov, škof Duprey, tajnik Sveta za zedinjenje, nadškof Miroslav Marusyn, tajnik Kongregacije za vzhodne Cerkve in še msgr. Salvatore Scribano, tajnik delegacije.

V ruski pravoslavni delegaciji pa so bili: msgr. Filaret, metropolit Kieva, msgr. Juvenaly, metropolit Krutitskega in Kolomna, msgr. Kirill, nadškof v Smolensku, msgr. Ireneo, nadškof v Lvovu in še tajnik delegacije igumen Nestor.

Obe delegaciji sta se razgovarjali o odnosih med katoličani vzhodnega obreda (uniatih) in med pravoslavni v Ukrajini. Na pritisk Stalina so bili katoličani vzhodnega obreda leta 1946 prisilno vključeni v pravoslavno Cerkev. Perestrojka prinaša nove razmere. Katoličani vzhodnega obreda zahtevajo uradno priznanje in da se jim vrnejo bogoslužni prostori. Nekaj so jih že zasedli. V Ukrajini, kjer živijo skupaj katoličani vzhodnega obreda in pravoslavni, je nastala napetost. Katoliška delegacija se je srečala s predstavniki uniatov, pravoslavna delegacija pa s predstavniki pravoslavnih.

V času srečanja je bil izdelan skupni dokument, ki bo objavljen, ko ga bodo odobrile višje cerkvene oblasti. Sklenjeno je bilo, da se bodo stiki nadaljevali.

Javni upravitelji povabljeni na duhovno obnovo

Turinski nadškof Giovanni Saldarini je povabil vse kristjane svoje nadškofije, ki delujejo v politiki, na duhovno obnovo.

Skofjski tednik La Voce del Popolo je v nedeljo, 24. decembra, na prvi strani prinesel nadškofovo vabilo. Sprva omenja, da je politično delo težko in odgovorno, da bi bilo vedno v službi skupnosti in posebno v pomoč zadnjim. Potem pravi: »Zato sem mislil, da bi bila dobrohotno sprejeta duhovna srečanja. Zato vlijudno vabim na razmišljanje en dopoldan vse kristjane, ki so odgovorni v političnem delu: poslance, upravitelje, člane deželnih, pokrajinskih, občinskih in rajonskih svetov.«

Januarja. Odziv je bil nadvse ugoden. Srečanje je bila izbrana nedelja 7. čjanja se je udeležilo nad 200 političnih delavcev. Prvi je prišel minister Donat Catin, cela vrsta poslancev, turinski župan socialist Maria Magnani Noya. Prišli so iz vseh strank, razen republikanske. Govoril je škof Attilio Nicora in razlagal Pavlovo besedilo, kako je treba poslušati pravično oblast.

Perestrojka v našem zamejstvu

Slovenski politični krogi v Trstu se v teh dneh ukvarjajo tudi z nekakšnimi premiki v notranjosti same manjšine. Slovenska kulturno-gospodarska zveza, krovna organizacija, ki že 25 let predstavlja nekakšno izpostavo slovenskega režima na manjšinskem področju v Italiji ter je pri tem seveda uživala in še uživa prednostni status v odnosih z uradno Slovenijo ter manevrirala z ogromnimi sredstvi, se pripravljala na nekakšno prenavo. Ta potreba je bruhnila na dan nepričakovano na zadnjem obnem zboru, ki je bil v Čedadu, vendar pa je prišla po zgledu reformnih poskusov in teženj v Sloveniji, kar še enkrat — če je to sploh bilo potrebno — potrjuje njeno tesno odvisnost od uradnih in neuradnih organov v SR Sloveniji. V teh krogih se zdaj odkrito govori o potrebi bolj pluralistične SKGZ, ki naj bi »dala več možnosti za uresničevanje življenjskih interesov Slovencev v Italiji«; to izzveni kot priznanje, da so do sedaj bili v ospredju bolj interesi partije in Socialistične zveze, ki sta v skrbah za ideološko pravovernost negovali in podpirali samo in izključno svoje organizacije in ljudi, druge pa so ignorirali, zapostavljali, in tudi ovirali ter sumničili.

Zahteve po prenovitvi SKGZ pa seveda niso enoglasne. Nekateri »opozarjajo, da pluralizem ni in ne more biti samo enostranski proces, pač pa odraz obojesmerne želje po odpiranju in sodelovanju, soočanju in iskanju skupne sinteze«. Pisec članka na to tematiko, ki ga je objavil Primorski dnevnik, seveda sramežljivo molči o tem, kdo naj bi bil drugi govornik ali akter te pluralistične preнове.

Seveda ne gre brez odpora: kdor je to politiko desetletja vodil brez pomišljanja na širšo skupnost, na potrebe in interese drugačnemislečih in dostikrat tudi proti interesu manjšine, se seveda ne more tako pepeliti in priznati napak. Ima pač tudi prednostni status, da ga ne čakajo volitve in da torej nikomur ni dolžan obračuna za preteklost (kje pa je organ, ki bi to lahko terjal?). »Zato — piše Primorski dnevnik — je treba na prihodnost gledati zelo trezno in realistično prilagoditi ambicije dejanskim možnostim«. To naj bi pomenilo, da ob odpiranje pluralizmu v zamejstvu potekalo zelo previdno in omejeno, da ja ne bi bila v nevarnosti nadaljnja vodilna vloga sedanjega vodstva. Toda o tem bo verjetno treba voditi račune tudi z novim političnim in upravnim sistemom, ki bo nastal po aprilskih volitvah v Sloveniji. — S

Slovenski papežev dvornik dr. Stefan Falež pri sprejemu Gorbačova v Vatikanu

Sprejem predsednika vrhovnega sveta Sovjetske zveze, Mihaela Gorbačova in soproge je bil dogodek, ki ga je spremljala po televiziji skoraj ena milijarda ljudi. Nič čudnega, če je marsikdo odložil svoje vsakdanje delo in sedel k televizorju. Za nas, Slovence, pa je bilo lepo presenečenje, da smo zagledali med papeževimi dvorniki, ki so sprejeli predsednika in ženo, tudi rojaka dr. Stefana Faleža. Naš dopisnik ni mogel ugotoviti, ali je dr. Falež govoril slovensko, rusko ali v kakšnem drugem jeziku.

V PROTITOKU

Novo materinstvo

Ob prebiranju nekaterih člankov, katerih vsebina je bil splav, sem razmišljala o važnosti poslanstva žene v današnjem svetu.

Papež Janez Pavel II. je v apostolskem pismu, ki ga je napisal ob koncu Marijinega leta z naslovom *Mulieris Dignitatem*, pisal o dostojanstvu in poslanstvu žene. Ne gre tu za moraliziranje ali opozarjanje. Papež meditira o »antropoloških in teoloških temeljih potrebnih pri reševanju problemov, ki se porajajo iz pomena in dostojanstva biti žena in biti mož.«

Ali je mogoče, da človeštvo ob koncu drugega tisočletja samomorilsko sega po sebi? Ali je res, da v človekovem srcu ni želje po potomstvu? Po družinski sreči, po odkrivanju lepote dajanja in sprejemanja? Ali ni to izraz izgube harmonije, miru; in obratno, je to izraz sprtosti, razdrobljenosti in ranjenosti?

Kaj pa če človek ne zna prav gospodariti s svojim bogastvom? Prav slednje zgleđa, da je danes največja ovira pri darovanju življenja. Velik del mladih brez večjih vrednot stopi v zakon; prva skrb pa jim postane materialnost: lepa hiša, avto, razkošje. V neznosnem ritmu življenja izgubi okus in vse nakopičeno (nepotrebno) bogastvo kar naenkrat izgubi svoj blišč. Česa je zmanjkalo? Ali ni kopičenje drugih »vrednot« izpodrinilo smisel življenja?

In kje je žena? Tudi ona je potegnjena v ta vrtinec. V svoji emancipiranosti in neodvisnosti je mogoče šla predaleč. Izgubila je okus po ženskosti, čistosti, lepoti, devištvu, materinstvu. Koliko žena se v dobi dozorevanja zave lastnosti svojega bistva? Kdo ji pomaga graditi njeno osebnost? Ali bolje, kdo ji danes ruši pogled na samo sebe?

Vse premalo je žena in mož, ki v svojih srcih nosijo klico hrepenenja po čistosti odnosov, po pravem zblizevanju in spoznavanju drugega človeka. In koliko truda in žrtve je treba vložiti pri graditvi odnosa! Mi pa mislimo, da pride vse drugo na prvo mesto. Zmanjkalo je veselje do ustvarjalnosti, do presenečenja, okus po spoštovanju in doživljanju drugega.

In v vsem tem iskanju in tavanju »že-

na postane trdna zaradi zavesti, da ji je človek bil zaupan«. Vedno in povsod, tudi v težkih socialnih razmerah, ki jih lahko doživlja.

Tako postane »vrla žena« nenadomestljiva opora in izvir duhovne moči za druge, ki čutijo v njej velike energije njene duha.

Enosmerni razvoj naše dobe lahko na eni strani ustvarja zavirljivo visoko stopnjo blagostanja, na drugi pa družbeno izrinjenost in socialne krivice; to pa pripelje do »postopne izgube občutljivosti za človeka, za to, kar je bistveno človeško. In v tem smislu današnji čas pričakuje tisti »genij« žene, ki bo sposobna v sleherni okoliščini zagotoviti občutljivost za človeka: zato, ker je človek!»

Zato, ali res spočeto bitje ni človek? Papež nadalje razmišlja v svojem pismu: »Bojestransko darovanje oseb v zakonu se odpre daru novega življenja, novega človeka, ki je tudi oseba (...). Materinstvo že od začetka zahteva posebno odprtost novi osebi: in prav ta odprtost je »delež« žene. V njej, v spočetju in rojevanju otroka žena najde samo sebe v iskrenem dajanju svoje osebe.«

Biti mati je torej za papeža »najzahtevnejša naloga žene«. Zato je »materin doprinos pri vzgoji otrok odločilen pri postavljanju temeljev nove človeške osebnosti.« Materina naloga pa ni samo vzgojiti rojenega otroka v človeka: ona mora vzgajati moža k očetovstvu.

Bogastvo ženskosti leži torej v skrivnosti žene device — matere — neveste. In »ženskost postane simbol za vse, kar je človeško.«

Kako je torej za nas človeško bitje? Ali je žena vredna, da nosi na sebi težo predmetnosti sveta?

Veliko je odvisno od žene same. Človeštvo hrepeni po njenem vstajenju, po njeni plemenitosti!

»Biti mati (...)! Biti to v trenutku, ko narod lahko združi le novo materinstvo, novo poslanstvo žene, novo poslanstvo človeštva, ki bo končno v križu moglo prepoznati svoje vstajenje in vstajenje vsega stvarstva.«

L.F.

Tudi zamorci ljubijo šport

V naši gimnaziji v Chassi se šola 600 fantov. Med tridesetimi učitelji smo štirje bratje maristi, ki smo različne narodnosti. Jaz sem edini Slovenec med njimi. Fante poučujem v angleščini in v francoščini. Najrajši poučujem verouk, ki je državni predmet. Dijaki pripadajo različnim veroizpovedim; veliko je tudi poganov. Posebno zanje imam verouk, s katerim bi jih rad pripravil za sprejem zakramentov. 13. oktobra lani smo krstili 27 fantov. Katehumenat se nadaljuje. Trideset fantov mora vztrajati še kakšno leto. Potem bodo dovolj pripravljeni za sprejem krsta in drugih zakramentov.

Na splošno ima mladina rada šport, socialne sestanke ter petje. Ko delam z njimi, se mi vrača veselje do misijonskega dela. Imam sicer sive lase, a srce je mlado. Z mladino igram nogomet, košarko, odbojko in celo boks. Zelo sem se razveselil novice, ko sem zvedel, da je gospa Anna Orrin iz Toronta poslala paket z uniformami. Ko paket dobim, bodo naši nogometaši izgledali kot zvezdniki! Prevoz je tudi problem. Kako bi potrebovali kamion! Pa si ne upam prositi MIVO, ki nam je že darovala traktor. Skoraj vso hrano in druge potrebščine je treba pripeljati iz 600 km oddaljene Lusake.

Pošiljam lepe pozdrave vsem bralcem ter vsem misijonskim prijateljem. Posebno pa še tiste, ki se zanimajo za mladino.

Zdravko Kravos

Studijski seminar posojilnic

V soboto, 16. decembra 1989, je bil v organizaciji deželne zveze kmečkih in obrtnih posojilnic v Vidmu zanimiv enodnevni študijski seminar, namenjen upraviteljem, nadzornikom in ravnateljem omenjenih posojilnic. Na seminarju je predaval prof. Cavalieri z rimske univerze. Obravnaval je številna vprašanja, ki so povezana s problematiko zadržanih posojilnic, zlasti v zvezi s skupnim nastopanjem v bodočih razmerah čedalje ostrejših konkurence. Poudaril je, kako naj se posojilnice predstavijo ljudem v svoji človeški podobi, česar veliki denarni zavodi že zaradi svoje birokratske strukture ne morejo.

Seminarja so se udeležili tudi številni predstavniki vseh štirih slovenskih posojilnic iz naše dežele.

Pomoč za Romunijo bo še potrebna

Iz celovške »Nedelje«

Celovški verski tednik »Nedelja« je letos stopil v 60. leto izhajanja. Našemu soborcu na Koroškem iskreno čestitamo in želimo še dosti krepkega zdravlja in moči v boju za verske in narodne vrednote med slovenskim ljudstvom v Korotanu. Da »Nedelja« predstavimo našim bralcem, smo iz njene zadnje številke povzeli naslednje članke.

Takoj ko se je v Romuniji zrušila komunistična diktatura, so v Avstriji razne dobrodelne organizacije začele pošiljati pomoč stiskanemu romunskemu prebivalstvu. Pomoč je začela pošiljati tudi avstrijska Caritas. Kaj je bilo doslej storjeno in kaj je treba še storiti, o tem je Caritas poročala v sredo, 10. januarja, na Dunaju.

Z doslej storjenim je Caritas zelo zadovoljna. Toda pomoč bo treba še nadaljevati, so poudarili zastopniki avstrijske Caritas na tiskovni konferenci. Povedali so tudi, da bi Caritas s svojo pomočjo ne mogla tako uspeti, če bi v Romuniji ne bilo živih in dejavnih katoliških farnih občestev. Doslej dana pomoč pa je bila le tako imenovana prva pomoč. Zdaj mora slediti dolgoročna pomoč. In zastopniki avstrijske Caritas zatrjujejo, da se bo ta morala osredotočiti na izboljšanje razmer v socialnih ustanovah, še posebej v domovih za ostarele in za otroke. Prav te ustanove da so v stanju, ki je človeka nevredno. Zato Caritas prosi avstrijsko prebivalstvo, da še naprej velikodušno daruje za Romunijo.

4000 TON RAZNIH DOBRIN

Ko je Caritas okrog božičnih praznikov pozvala prebivalstvo k darovanju pomoči za Romunijo, je bil odziv izreden. Po približnih ocenah naj bi bili doslej poslani v Romunijo okoli 4000 ton raznih dobrin. Glede denarnih darov pa predvidevajo, da bo vsota preseglja tisto, ki jo je bila Caritas nabrala za tristo potresa v Armeniji, to je 47 milijonov šilingov. Ena največjih težav za avstrijsko Caritas je bila pravična razdelitev pomoči v Romuniji. Caritas svoje pomoči ni razdeljevala po

državnih socialnih ustanovah, temveč po katoliških župnijskih občestvih, ki jih je najti po vsej Romuniji. Samo taka razdelitev je dajala zagotovilo, da bo pomoč res prišla do tistih, ki so je najbolj potrebni. Rimskokatoliška Cerkev v Romuniji številčno ni posebno močna (pripada ji samo 10 odstotkov prebivalstva), je pa zelo živa, poleg tega pa zastopana v vseh narodnostnih skupinah. Zdaj ta Cerkev poskuša ustanoviti lastno Caritas, avstrijska Caritas pa ji pri tem pomaga.

KORUPCIJA NA RAČUN NAJSIBKEJSIH

Eden od zastopnikov avstrijske Caritas je na tiskovni konferenci na Dunaju poročal o tem, kar je sam videl v domovih za ostarele in za otroke. Razmere v teh domovih da so katastrofalne. V neki sirotišnici je videl, kako so morali otroci samo v nočnih srajcah spati na golih blazinah. Ze več tednov niso dobili druge hrane kakor redko juho. Prav pri najšibkejši družbi da so korupcijo gnali do vrha. Obstajajo verodostojna poročila, da so voditelji domov živila, ki so bila določena za prebivalce doma, prodajali v svojo korist.

SVETA PISMA SO RAZDELJENA

V teh dneh so šla iz Poljske zadnja Sveta pisma v Litvo, v Innsbrucku pa so natovorili enajst ton verskih knjig. Svetopisemska in knjižna akcija za Litvo, katere pobudniki so bili krščanska solidarnostna organizacija CSI in avstrijski cerkveni časopisi (med njimi tudi naša Nedelja), je izredno lepo uspeša.

1987: Litovski katoličani obhajajo v velikih težavah svojo 600-letnico. Januar 1988: Neki jezuit iz Litve se v pismu, ki ga piše v Avstrijo, pritožuje zaradi pomanjkanja verske literature: »Imeti bi morali milijon Svetih pisem.« April 1988: Gorbačov govori o »glasnosti« za vernike. 14. september 1988: Na pobudo CSI in cerkvenih časopisov in po prošnji nadškofa Berga odobri veleposlaništvo ZSSR na Dunaju 150.000 Svetih pisem Nove zaveze in 13.500 teoloških knjig za vernike v Litvi. Noveembra začne cerkveni časopis svojo svetopisemsko akcijo, ki v kratkem času vodi do uspeha. Ze do februarja 1989 je

prispelo nad 3 milijone šilingov. Zdaj se začne tiskanje Svetih pisem, in sicer v cerkvenih tiskarnah na Poljskem, ker je to glede na stroške najugodnejša možnost. Junija 1989 je majhna delegacija iz Avstrije predsedniku litovske škofovske konference, kardinalu Vincentasu Sladkevičiusu, izročila prvega izmed 150.000 izvodov Nove zaveze. Medtem so zastopniki Sveta pisma po vseh škofijah. Zanimanje za Novo zavezo je bilo zelo veliko. Celo evangeličani so si jo želeli. Dobili so 3000 izvodov.

NAJVEČJA POŠILJKA VERSKIH KNJIG

S koncem leta 1989 je bila ta akcija končana. Vsega skupaj je bilo darovanih 3.275.963 šilingov. Tiskanje in prevoz Svetih pisem sta stala 2.630.393 šilingov. Knjižni paket s teološkimi knjigami je stal 163.026 šilingov. Za prevoz in zavarovanje teh enajst ton knjig je predvidenih 80.000 šilingov.

Z obrestmi vred ostane še približno 430.000 šilingov. S tem denarjem želijo podpreti litovski cerkveni časopis, predvsem pa nakup katehitičnega materiala. Od začetka tega leta smejo v šolskih poslopih poučevati verouk, nimajo pa nobenih pripomočkov za učitelje in otroke. Verjetno bo tudi tu prišlo do vsebinskega in založniškega sodelovanja z Avstrijo.

Zahvala velja vsem darovalcem ter vsem tistim, ki so pomagali pri uresničitvi akcije. To je bila največja pošiljka verskih knjig, ki je doslej šla v Litvo.

(Nedelja 28.1.1990)

Sestra Silva piše iz Malavija

Dve leti že delam v bolnišnici Phalombe v Malaviju. Ko gledam nazaj, se vprašam: koliko sem se približala zadanim ciljem? Eden od glavnih nalog je pripravila lekarno, ki bi jo lahko domačini popolnoma prevzeli. V ta namen sem se posvetila osnovnemu organizacijskemu delu v oddelkih in v lekarni sami. Sedaj pa je prišel čas, da izboljšamo samo delo: potrebujemo strokovno izobraženo osebo. Letos se nam je končno posrečilo, da so sprejeli našega kandidata v dvoletni državni tečaj za lekarniške pomočnike. Pri-

DUHOVNA MISEL ZA 5. NAVADNO NEDELJO:

»Vi ste sol zemlje... Vi ste luč sveta.«
(Mt 5,13-14)

Mnogi ljudje, na poseben način mladi, še nosijo v sebi željo, da bi se stvari na svetu vsaj nekoliko uredile.

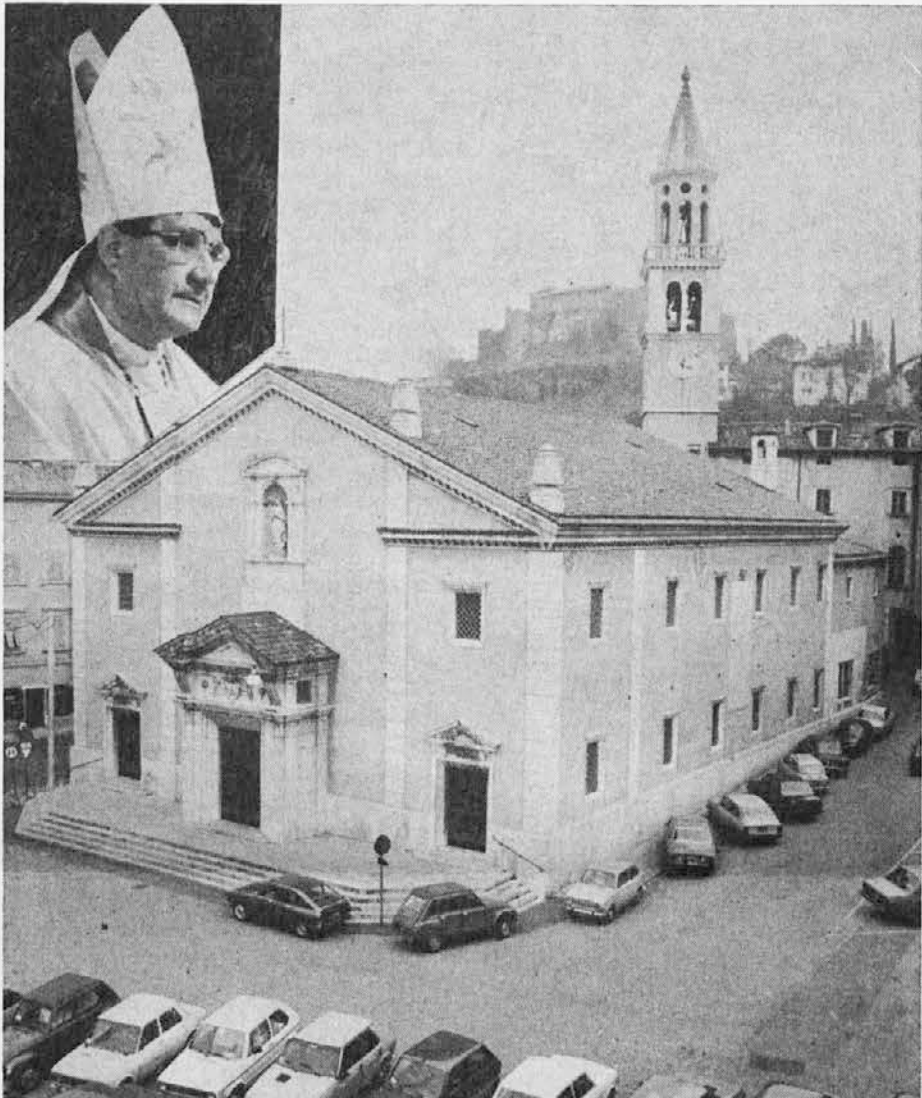
Zaradi mladostnega idealizma in navdušenja jim nekaj uspe narediti, vendar se prehitro utrudijo in kmalu odnehajo. Vsi potrebujemo vzpodbude in novih moči; potrebujemo »luč«, ki jo v »temo« sveta prinaša Kristusov evangelij.

Izbrane besede in »modrost« tega sveta (Prim. 1 Kor 2,1), ki so pogosto čista demagogija in laž, preračunljivost, nedelavnost, brezbriznost, politične in gospodarske koristi, ki mirno teptajo človekovo dostojanstvo, duhovno mrtvilo, ki ga prinaša moralni propad, in slabi zgledi, ne dovolijo Besedi, da bi stopila v človekovo srce, ga osvobodila za dejavno ljubezen in ustvarjanje novih odnosov. Neobčutljivi postajamo za Boga, bližnjega, naravo in celo do samega sebe (mamila, alkohol, neurejena spolnost in podobno).

Kristjani moramo v današnjem svetu propadajočih ideologij in razočaranih ljudi z novo močjo zagrabiti za delo — postati »sol« in »luč« novega upanja za bodočnost človeštva.

To nalogo nam je zaupal Jezus po svoji Cerкви na zadnjem cerkvenem zboru: »Vsi sinovi Cerkve naj se živo zavedajo svoje odgovornosti za svet... Njihova prva in najnujnejša dolžnost glede širjenja vere je v tem, da živijo globoko krščansko življenje. Njihova gorečnost v službi Boga in ljubezen do bližnjega bosta prinašali nov duhovni polet celotni Cerкви, da se bo izkazovala kot znamenje, dvignjeno nad narodi, kot »luč sveta« in »sol zemlje« (M 36).

MILAN NEMAC

Stolna cerkev v Gorici, kjer je bila v nedeljo zahvalna slovesnost za 20-letnico goriskega misijona v Afriki. V okviru msgr. Bommarco, sedanji nadškof in prijatelj misijonov

Vesele in manj vesele iz misijonov

Piše Pavel Bajec

Glavna novica je imenovanje novega škofa za novoustanovljeno škofijo, ki se bo odcepila od naše škofije. Novi škof je duhovnik domačin Barthelemy Djabla, ki je bil moj prvi župnik tu v Afriki. Je mož molitve in globokega duhovnega življenja. Sedež škofije bo San Pedro, mesto, ki je bilo zgrajeno po neodvisnosti Slonokoščene obale leta 1960 kot drugo pristanišče v deželi. Novi škof je bil posvečen 7. januarja.

Od moje vrnitve s počitnic do Božiča je bilo v mojem programu osem tečajev za katehiste. Ti trajajo po en teden in jih imamo navadno po župnijah, ker katehist ne more plačati prevoza v naš Center.

Glavna tema naših tečajev je vsebina kateheze, ki jo imajo katehisti. Ko nas je leta 1980 obiskal papež, je rekel zbranim katehistom: »Predno greste oznanjat drugim božjo sporočilo, ga morate sami sprejeti v svoja srca.« Samo to, kar človek nosi v svojem srcu, lahko posreduje drugim.

Tu živimo takorekoč poplavljeni z raznimi sektami. Mnoge zelo poudarjajo važ-

nost Sv. pisma in naši kristjani so prav na tem področju bolj slabo poučeni. Zato pri našem delu zelo naglašamo pomembnost božje besede.

Kakor drugod po svetu človeška beseda tudi tu nima več prave veljave, zato je za nas prav božja beseda toliko važnejša. Ljudje so za božjo besedo odprti in jo sprejemajo kot tako, čeprav nekoliko vražljivo.

Ljudje po vaseh so zbegani. Ekonomska kriza prizadeva najbolj prav nje, saj je cena kave in kakavu padla lani za polovico, cene pa rastejo. (Pri nas v trgovinah pa cena kave ni prav nič padla. Dobiček imajo torej le kapitalisti).

Vedno več mladih ostaja na vasi, ker starši ne morejo plačevati stroškov za šolo. Ti mladi tudi niso vajeni delati. Vse to na eni strani pospešuje rast sekt, ki obljublja božjo pomoč in blagostanje, na drugi pa se veča število nasilja, separij in celo umorov.

Cerkev, ki bi edina lahko stopila na stran tistih, ki so najbolj ogroženi, je velikokrat preveč vezana z mogočniki tega sveta. Človeški element v Cerкви je tako še bolj viden in postane celo ovira za evangelizacijo.

Kot vsako leto so tudi letos naša semenišča polna mladih fantov. To je veliko in veselo upanje Cerkve pri nas. Vendar je treba veliko moliti, da bi mladi postali duhovniki po Kristusovem zgledu.

Kljub nemajhnemu številu domačih poklicev je potreba po tujih misijonarjih še velika, zlasti v novi škofiji, saj ima komaj dva duhovnika, ki prihajata s tega našega področja.

★

Vsaka ljubezen je podarjena; v njej je prisotnost in enkratnost Boga, ki zasilje v človeku, kateri ljubi ali je ljubljen. (Teolog von Balthasar)

S. Silvia Žužek
(Iz Sončne Zambije št. 3, 1989)

Anton Martin Slomšek in njegov pomen

Ob letošnji nedelji katoliškega tiska se želimo najprej spomniti A. M. Slomška in sicer zato, ker je bil neutruden pobudnik, organizator in tudi mecen slovenskega katoliškega tiska. Ko je slovenski tisk delal šele prve korake z Novicami v Ljubljani, s Prešernovimi Poezijami, s Ciglerjevo Srečo v nesreči, je Slomšek že zamislil organizirano dejavnost dobrega tiska z Drobntinami in kmalu nato z Družbo sv. Mohorja za izdajanje dobrih knjig za slovenske ljudi. Drug razlog je tudi ta, da so v mariborski škofiji začeli »Slomškovo triletje« v spomin na dejstvo, kako je Slomšek leta 1859 prenesel sedež škofije iz St. Andraža na Koroškem v Maribor. V tem triletju bodo Slomšku postavili tudi spomenik, za katerega so tudi naši ljudje že dali svoje prve prispevke. (Ured.)

tve njegovega duha. V tem proslavljanju pa ne sodelujejo izključno cerkveni krogi, temveč se je intenzivno odzvala tudi laična in necerkvena javnost. Med proslavami bo precej pomembna tudi postavitev spomenika škofu Slomšku v Mariboru.

Glede Slomškove osebnosti škof Kramberger pravi, da je bil izredno odprt in pripravljen sprejeti ter priznati vse, kar je bilo dobrega za Slovence; zato je priznaval kot zelo pomembno tudi delo slovenskih protestantskih piscev, čeprav ni odobral njihovega nauka.

O postopku za Slomškovo beatifikacijo pove škof Kramberger samo, da je bilo vse gradivo izročeno pristojni kongregaciji v Rimu, ki je delo potrdila in sprejela in s tem je postopek prešel v apostolski del procesa.

Intervju se dotakne tudi vloge in dela slovenskega duhovnika danes. Škof Kramberger iz izkušnje z obiskov po župnijah vidi slovenskega duhovnika zelo delavnega in večkrat mora opravljati tudi dela, ki ga oddaljujejo od strokovnega izpopolnjevanja in teološkega študija. Zelo se mora tudi truditi za obnovo cerkva, s čimer pa je rešil številne spomenike pred propadom. Kramberger je tudi mnenja, da se trud slovenskega duhovnika premalo vrednoti in priznava v javnosti. »Slovenski duhovnik — pravi škof Kramberger — prihaja izmed ljudi, postavljen je za ljudi in je na strani ljudstva. Z njim živi, dela, trpi, se veseli uspehov, zato je deležen tolikšnega zaupanja«. Škof Kramberger gleda z upanjem in zaupanjem v prihodnost slovenske Cerkve, »za to pa se mora slovenski vernik spremeniti, ali bolje spreobračati v bolj in bolj avtentičnega kristjana«.

Stefan Pahor

Pismo v Montreal o naši milostni Gospe

Ko smo ga zaprosili za prispevek za dan katoliškega tiska, nam je Alojž Rebula iz svojih neobjavljenih stvari odstopil sledeči sestavek, v katerem po dveh letih še odmeva slovenska aktualnost.

Ur.

Loka na Štajerskem, julij 1988

Dragi montrealci Slovenci, pišem vam v julijskem dopoldnevu z vrta na Štajerskem, nekaj lučavej od Save, v dvokapni leseni uti, ki jo liguster tako zarašča v svoj zeleni kvadrat, da mi bo vsak čas zakril pogled na Kum tam na zahodu. Pišem vam sredi vaših glasov, ritmičnih ugrizov cirkularke, vzkrikov mladega petelina, mrmranja avta — glasov, sredi katerih od časa do časa z zamolklo slovesnostjo zarezaje vlak spodaj ob reki, ko zavija v globel pri Zidanem mostu ali prihaja iz nje. In še sredi drugih glasov vam pišem, iz širše Slovenije, kjer sredi počitniškega mrtvila pisatelji še vztrajajo s protestnimi večeri za zaprte Janšo, Borštnerja in Tasiča. Pravkar sem na mali vaški pošti opravil svojo nočno odsotnost s telegramom: »Na nočnejšem protestnem večeru za svobodo Janše, Borštnerja in Tasiča bom enodušen z vami.« Pa še iz glasov velikega sveta vam pišem, ki jih tudi sami zaznavate — iz sestrelitve airbusa nad nesrečnim zalivom pa iz splošne stavke v neukrotljivi Armeniji pa iz genocidskih popadkov romunskega tirana...

A v kaj se zgubljam, ko pa me je vaš dobri dušni pastir gospod Letonja zaprosil za nekaj besed o Mariji na vašem letnem slavju.

V ZADREGI SEM

Ne izgubljam se. Stvar je v tem, da mi, zaprednemu v to vrtno ponižnost, ne gre na teologiziranje, pa tudi ne za pridiganje. O Mariji bi vam rad rekel kaj prav iz te krotkosti stvari, ki me obkrožajo, iz svežine teh glasov, danes, v sredo 6. julija dopoldne, od vseh strani bujno zazidan v ta liguster, tako rekoč z ušesom na pulzu Loke pri Zidanem mostu, na pulzu Slovenije in sveta...

Povedati kaj o Mariji montrealcem — predlog mi bil zame: spravljaj me je v zadrego. Govoriti o Mariji ni lahko niti duhovnikom. Razlog je pač v tem, da o Kristusovi materi moremo govoriti bolj iz nekega teološkega izpeljavanja kakor iz zgodovinskih podatkov.

Evangelij jo, kot veste, praktično prikaže samo v petih momentih njenega življenja: ob oznanjenju, ob srečanju z Elizabeto, ob dvanajstletnem Jezusu v templju, na svatbi v Kani, pod križem na Golgoti. In ob teh priložnostih Marija ne spregovori več kot skupno trideset besed, če izvzamemo njen Magnificat. Besed, ki so bile že milijonkrat prenete na vseh ravneh, od dogmatske do oznanjevalne...

Pa še en pomislek me je zadrževal: kako naj povem kaj preprostim ljudem, ko pa pravijo, da za preproste ne znam pisati? No, potem sem v časopisu našel na novico, ob kateri mi je nekako zrasel pogum: na nekem shodu v Italiji je o Mariji govoril bivši notranji minister Scalfaro. Potolažil sem se: če si je o tako mistični temi upal govoriti strokovnjak za policijske reči, za lov na bandite in rdeče brigatiste, tako rekoč iz hupanja karabinerskih siren in žvenketanja lisic, si bom upal tudi jaz, iz svoje civilne brezinnosti...

Glejte, prekinjam to pisanje. Iz ute moram na telefon. Prijatelj iz Celovca me obvešča o seji uredništva revije Celovski Zvon, zraven pa mi pove novico, ki me pritegne bolj kot izstrelitev kakšne rakete proti Marsu: da je njegova šestnajstletna hčerka doživela v Medžugorju s široko skupino mladih ljudi pretresljivo videnje. Videnj si ni želela, pravi prijatelj, hčerka tudi ni kakšen mističen temperament, pa jo je pogled na Križevac nenadoma vrgel na kolena...

Spet sem v uti, cirkularka poje naprej, opoldanski vetrič je dahnil čez vrt, skozi jablane in marelice, ob vzplamenjenju trav...

Telefoniranje sem hotel omeniti zato, da vidite, kako vsi, ki verjamemo v Kristusa, imamo tako rekoč samodejno ob sebi njegovo Mater: vmešava se v naše telefonske pogovore in naše poldneve.

MARIJA — ŽENA VERE

Sicer pa moremo govoriti o Mariji samo v zvezi s Kristusom. Brez Kristusa bi bila Marija katerokoli judovsko dekle, z izvirnim grehom na sebi, odprto vsej možni življenjski krepostnosti ali grešnosti, kajpada v njuni ženski obarvanosti, recimo z nagnjenjem do ljubezni in usmi-

ljenosti na eni strani in do ljubosumja in opravljanja na drugi.

Če je Marija, edina med milijardami človeških bitij, brezmadežna, nedotaknjena tako od izvirnega kakor dejanskega greha, je to zaradi svojega sina, Boga-Človeka: Marijina zvezda ima ves svoj sijaj od njega, Sonca pravice.

Marija nam pomeni toliko, kolikor verjamemo v Kristusa.

Verjeti v Kristusa — ne v zgodovino, ki gre v temo, ne v tehniko, ki pripravlja apokalipso, ne v znanost, ki čedalje manj ve, ne v uživanje, denar, ambicijo, ki duha samo pustošijo, ne da bi ga potešili — ampak venjeti Vanj, Pot-Resnico-Zivljenje —, kakšna milost! Kakšna milost posebno danes, ob rušenju vseh malikov, od leninizma do komunizma!

Zakaj to pomeni verjeti v vrsto čudovitih reči!

Pomeni nam primer verjeti, da ne prihajamo iz teme in da ne gremo v temo, ampak da prihajamo iz luči in da gremo v luč.

Pomeni verjeti, da se naše zemeljske ure — koliko bolečine, trudnosti in tesnobe je v njih! — ne grudijo nepovratno v nič, ampak da se druga za drugo zapisujejo v knjigo življenja, naložene v banko večnosti.

Pomeni verjeti, da se z biološko smrtjo za človeka vse šele začneja.

Pomeni verjeti v novo nebo in novo zemljo, kjer bodo vsi računski poravnani.

Pomeni čutiti se ne brodolomca na mračnem morju tega sveta, ampak vkrancan na nepotopljivo ladjo Cerkve, objeteja v njeno materinsko vesoljnost, hranečega se z božjim mozgom njenih zakramentov.

Pomeni vedeti, čemu živiš, čemu trpiš, čemu umreš.

Alojz Rebula

Toda verjeti, to ni od muh. Zna biti osrečujoče, a zna biti tudi križajoče. Noč vere, ta ni prihranjena samo mistikom. Skozi nekaj te noči mora vsak kristjan.

MARIJA — UČITELJICA VERE

Verovati, to vsekakor pomeni hoditi v božji luči. A nikakor ne pomeni rožice saditi. Sicer ne bi bil Kristus blagroval tistih, ki verjamejo, čeprav niso videli.

In kdo nas bolj uči nezlomljive vere kakor prav Marija?

Vsem svetnikom v zgodovini je bilo lažje verjeti kakor njej: v najtemnejšo noč duha jim je svetil vsaj en neizpod biten dogodek, Kristusovo vstajenje.

A Marija?

Ne samo, da je bilo vstajenje njenega Sina onkraj vseh njenih predstav. Ne samo, da ga je morala gledati v vsej njegovi navidezni umrljivosti, od betlehemskih jasli tja do nazareške tesarske delavnice. Po naših pojmih je morala celo verjeti v prave absurde: na primer, da bo spočela brez sodelovanja moškega ali pa da bo njen sin moral izpeljati svoje odrešenjsko poslanstvo prubit na dva prekrižana tramova.

Ž Elizabeto moramo vzklikniti tudi mi: »Blagor njej, ki je verovala!« (Lk 1,44).

In zakaj ne bi smeli prošnjje, ki je bila izročena njenemu Sinu, izreči tudi Njej: »Gospa, verujemo. Pomnoži našo vero!«?

Verò, da nam bo manj težko upati in manj težko ljubiti, v teh dneh s tako malo upanja in s tako malo ljubezni.

Zato bi na koncu rekli: dajmo v našem življenju mesto tej čudoviti Gospe.

Brez pobožnjakarstva, v naravnosti srca. Saj vem, da ji bomo ob vsakem popoldnevu rekli kaj z angelom oznanjenja. Ali da se nam bodo ključki v žepu zapletali s koleščkom rožnega venca.

Saj si je Gospa od svoje strani privoščila domačnost, da je spregovorila v srbohrvaščini, bratskem jeziku, ki ga Slovenci razumemo. A kaj pravim — tudi v slovenščini govori vsakomur, ki jo hoče poslušati. Vsakomur ponavlja besedo iz Kane gallejske, kažoz na Jezusa: »Karkoli ti poreče, stori!« (Jan 2,5)

Poldan je nad uro, v omiljenih glasovih vasi in sveta. Skoraj je tišina. Vetre se je skoraj izdihal do kraja. Zaprem oči in čutim opoldansko ekstazo stvari, večno tekočo Savo onkraj vrta, gozdno temni Kum v dalji, to našo Slovenijo, plujočo proti žilivu stoletja in onkraj. Naj zdaj udari v ta čar opoldanski zvon s sedemsto let stare cerkvice. Naj rečem z angelom in z vami: Zdrava, milosti polna, Gospod je s teboj!

Božičnica na Mirenskem Gradu

Kljub temu da je božičnica na Mirenskem gradu sledila tisti iz goriške stolnice, črna za sabo že častitljivo tradicijo, saj je bila letošnja, 14. januarja, že štirinajsta po vrsti. Kot kaže, zanimanje za njo še raste, število sodelujočih zborov je bilo namreč letos rekordno. Kar sedemnajst zborovskih skupin se je zvrstilo v prezbiteriju in na koru prostorne gradenske cerkve, ki so jo dodobra napolnili tudi številni poslušalci. Skratka, šlo je za pravi božični shod, praznik božične pesmi v najzgovornejšem pomenu besede.

Nastopili so po trije zbori iz obeh novogoriških župnij, Kapele (otroški, dekliški in odrasli) in Kristusova Odršenika (otroški, mladinski in odrasli), dva iz Mirna (otroški in odrasli), ob njih pa še zbori iz Bilj, Branika, Ravnice, Šempasa, Šempetra, Solkana, Vogrskega, Vrtojbe in zbor Orglarske šole iz Nove Gorice.

Božičnica predstavlja nekakšen prerez stanja cerkvenega petja na Novogoriškem pastoralnem področju. Če se poskusimo v primerjavah, lahko mirno rečemo, da je današnji pogled bistveno drugačen od tistega ob prvi božičnici leta 1977 in to v marsikaterem oziru v pozitivni meri.

Res je sicer, da nekaterih zborov ni več, oziroma po čisto naravnih zakonitostih pojejo le še v župniji, toda po drugi strani je vse preveč novonastalih skupin. Tako je letos prvič sodeloval župnijski mešani zbor iz Šempetra, sestavljen iz mladih pevk in pevcev in nam posredoval odlično izvajanje. Prvič je nastopil tudi otroški zbor iz Mirna in v sedanjih sestavi tudi kapelski otroški zbor. Po petih letih je spet sodeloval tudi mešani zbor iz Branika. S tem v zvezi je razveseljivo, da je božičnica iz leta v leto bolj »mlada« in sicer tako po obrazilih v pevski množici kot tudi po zborovodjih in organizatih. Prodor mladinskega petja, ki sta ga leta 1980

napovedala otroški zbor s Kapele in mladinski mešani zbor iz Vrtojbe — letos je torej hkrati šlo za desetletni jubilej tega pomenljivega premika v življenju božičnice — gre svojo pot nezadržno naprej. Vidne sadove sedaj že daje tudi Orglarska šola v Novi Gorici.

Ob teh spodbudnih poustvarjalnih znamenjih pa se tudi na ustvarjalnem področju nadaljuje bogate primorske zborovske tradicije. Kar trije zbori so na Gradu peli novitete domačih avtorjev, Anteka Klančiča iz Mirna (Jezušček na zemljo gre), Petra Pirliha iz Nove Gorice (V sveti noči) in Radovana Kokošarja iz Solkana (Na božično noč). Tudi sicer se železni repertoar vse bolj odpira sodobnejšim stvaritvam, pa tudi zakladom iz tuje literature. Grad je sploh na taki točki, na kateri mejā ne bi smelo biti. Izbor letošnjih pesmi je bil v tem pogledu nadvse pripriljiv, saj se je za skladbe, nastale zunaj meja matične domovine, odločilo opazno število sodelujočih zborov, ki so peli dela Lojzeta Bratuža, Pavleta Merkuja, Stanka Jerčiča, Staneta Maliča in Franceta Cigana.

Božičnica je doživljaj! Na različne načine prihaja to doživetje na plan, a vsako se porodi v človekovem srcu. Zelo domiselno in izvorno je svoje doživljanje tega božičnega srečanja izrazila Nataša Ana iz Vipolž, ki poje v zboru Kristusova Odršenika. Kot je povedala, je prvič na Mirenskem Gradu in s seboj je prinesla torto velikanko, ki jo je z veseljem in ljubeznijo pripravila doma za tiste, ki se trudijo z božičnico. Razkošnemu okrasju torte je vtisnila še lastne verzje o Božiču in njegovih vseobsežnih globinah v človeških srcih. Nastal je tako mojstrski izdelek, da bi ga bilo skoraj škoda načeti. Pa je ob koncu le postal sladek priboljšek ob malici, ki so je pripravile prijazne sestre usmiljenke z Grada.

UTRIP CERKVE

Najti vsak dan čas za molitev

To je priporočil sv. oče, ko je v nedeljo, 14. januarja, popoldne opravil pastoralni obisk v rimski župniji sv. Fabijana in Venancija. Med obiskom se je ustavil tudi v velikem zavodu »Antonio Gianelli«, ki ga vodijo redovnice. V zavodu je otroški vrtec, osnovna šola, nižja srednja šola in še dva oddelka za pripravo trgovskih tehnikov in programatorjev. Vseh gojencev je 800, redovnic pa 24. Ob svojem obisku je sv. oče dejal: »Jasno je, da smo vsi na en ali drug način zaposleni. In vendar je potrebno, da vsak dan najdemo trenutek časa zbranost v tihoti in za molitev!«

Knjige Sv. pisma za Rusijo

Ekumenski zbornik za leto 1989 v edinstvi prinaša podatke, koliko svetopisemskih knjig je bilo v zadnjem času darovanih in poslanih v Rusijo. Vatikan je podaril ruski pravoslavni Cerkvi papir za tiskanje 50.000 izvodov Sv. pisma. Biblična društva skandinavskih držav so ruski pravoslavni Cerkvi podarila 150.000 izvodov Sv. pisma v ruskem jeziku. Ekumenska skupnost iz Tajaže je natisnila kar milijon Svetih pisem nove zaveze v ruščini in jih ob tisočletnici ruske Cerkve poslala v Sovjetsko zvezo. Tovornjaki so knjige pripeljali v Kijev, Minsk, Mosko in Leningrad. Tam so jih brezplačno razdelili vernikom.

V Avstriji pa so organizirali akcijo, da bi poslali v Litvo 150.000 Sv. pisem.

Pravi modri Sirah: Prepustimo se raje Bogu kot pa ljudem, kajti kakor je Bog velik, je tudi usmiljen.

Profesor dr. Anton Strle 75-letnik

Zasluzeni profesor Teološke fakultete v Ljubljani dr. Anton Strle je v nedeljo, 21. januarja, obhajal 75. rojstni dan. Rodil se je leta 1915 v župniji Sveti Vid nad Cerknico. Po mašniškem posvečenju leta 1941 se je pripravil na doktorat in istočasno pomagal v dušnem pastirstvu. Po končani vojni je okusil pet let zapora. Zaradi njegove izredne sposobnosti so ga poklicali za predavatelja na Teološki fakulteti v Ljubljani in je tam predaval do leta 1985. Izdal je celo vrsto bogoslovnih knjig.

Profesor Strle je po smrti dr. Ukmarja sodeloval pri izdaji njegove knjige Eshatologija (Nauk o poslednjih rečeh). V stvarno oceno je msgr. Ukmar še sam poslal svoj rokopis profesorju. Pri natisu knjige so njegove pripombe upoštevali.

Medjugorska Marija

Italijansko dnevno časopisje je v dneh okoli 10. januarja tega leta z velikim poudarkom poročalo o izrednem ozdravljenju v kraju Arzana na Sardiniji. Neki 32-letni elektrotehnik, ki je bil v petih letih zaradi možganskega raka podvržen štirim težkim operacijam, je zadnje mesece negibno sedel na invalidskem vozičku. Tudi govoril je le z veliko težavo. Tedaj se je s pomočjo domačega župnika z velikim zaupanjem obrnil na Marijo iz Medjugorja. V nedeljo, 7. januarja zvečer je prišlo do preobrata: mladenič je začel govoriti, se premikati in je celo vstal na lastne noge. »Klical sem Marijo in ona me je ozdravila,« je izjavil. Sami zdravniki si ozdravljenja od bolezn, o kateri so sodili, da je neozdravljiva, ne znajo razložiti.

Prof. Pietro Zovatto: Vernost v Istri Podgora - Piedimonte

Vedno aktiven in marljiv raziskovalec krajevne zgodovine ter profesor na tržaški univerzi Pietro Zovatto, ki vodi »Institut za zgodovino vernosti Furlanije-Juljske krajine«, se nam tokrat predstavlja že z 19. zvezkom študij z najrazličnejših področij. Za vse študije je znal zbrati primerne strokovnjake, ki so obdelali posamezna področja in mu zaupali svoja dognanja v objavo.

Tako se nam prof. Zovatto z vrsto sodelavcev predstavlja v najnovejši publikaciji »Istria Religiosa«, kjer objavlja kar 16 prispevkov, ki obravnavajo zgodovino vernosti v Istri v zadnjih 200 letih.

O Istri je bilo že marsikaj napisanega in dognanega. Toda takoj v začetku moram omeniti to: verodostojno in zanesljivo pisati o Istri in njenih ljudeh in podajati objektivno njeno zgodovino je težko. Istra in njeni prebivalci so imeli v preteklosti različen razvoj in življenje, ki ga posebej pogojujejo: različnost prebivalstva in pa menjava politične pripadnosti. Istro naseljujejo Hrvati, ki so v večini, Slovenci in Italijani. Politična pripadnost se je v zadnjem času menjala. Do propada Beneške republike je zapadna Istra od Kopra do Pulja bila pod beneško oblastjo kar dolgih 500 let. Po ukinitvi Beneške republike leta 1797 je ta posest prešla pod Ilirske province in že nekaj let nato je vse skupaj prešlo pod Avstrijo. V avstrijskem kot tudi v beneškem delu pa so gospodarili fevdalni gospodje, ki so brezobzirno izemali svoje podanike pa naj so bili to Hrvati, Slovenci ali Italijani. Najboljše so še živeli meščani ob zahodni obali, ti so priznavali beneško oblast, oni v notranjosti pa so prav tako bili podložni nemškimi in italijanskim gospodom. Uradno sta se pripravila dva: Nemec in Italijan, kdo bo gospodaril nad Istro in ji vsiljeval svoj jezik. Sredi preteklega stoletja, ko se je začela prebujati narodna zavest tako med Hrvati kot med Slovenci v Istri, so isto dušili tako Nemci kot Italijani. V šole so nasilno uvajali nemščino in italijanščino, prav tako tudi v upravo. Edino v cerkvah so ohranjali rabo domačega jezika. Celo šole Družbe sv. Cirila in Metoda so ovirali, ker so gojile domači jezik. Tako je bilo do konca prve svetovne vojne. Ko pa je to ozemlje prešlo pod Italijo, je moralo biti vse italijansko. Zavedni duhovniki in učitelji so morali iz dežele v notranjost države, na pogosta zasljevanja in celo v zapore in v izgnanstvo. Za primer samo usoda krškega škofa Mahničca, tržaškega škofa Karlina in še dveh njegovih naslednikov Bartolomajija in Fogarja. Istra je doživela v preteklosti preseljevanja, ropanja Turkov in Uskokov, reformo in protireformo, kar nam je lepo podal v literarni obliki pisatelj Tomica. Tradicionalna izročila, ki so še vedno prisotna po vsej Istri,

nudijo veliko folklornih značilnosti, ljudskih pobožnosti, ukoreninjenih navad, ki so še vedno prisotne in značilne za posamezne kraje. Največ sprememb je prinesel povojni čas, ko se je vršilo tudi masovno preseljevanje in izseljevanje, najprej v Italijo, nato pa celo v prekmorske dežele.

Prof. Zovatto je zbral na 300 straneh prispevke verskega in folklornega značaja Istre in Istranov. Seveda je premalo upoštevana večinska prisotnost Hrvatov in Slovencev. Naslanja se le na italijansko manjšino, ki pa je bila privilegirana, tako v času beneške prisotnosti kot tudi pozneje.

MS

Zveza slovenskih Amerikancev

Na javnem zborovanju predstavnikov slovenskih organizacij, 20. januarja 1990, v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave v Clevelandu, je bila ustanovljena Zveza slovenskih Amerikancev (The Alliance of Slovenian Americans).

Sledeča izjava o ciljih in poslanstvu organizacije je bila soglasno sprejeta:

Zveza slovenskih Amerikancev je združenje organizacij in posameznikov, katerih namen je ohranjanje slovenske dediščine v Ameriki. Pospešuje boljše razumevanje in upoštevanje te dediščine med Amerikanci slovenskega rodu in splošno ameriško javnostjo, ko obenem priznava politična in verska razlikovanja med Slovenci.

Zveza ugotavlja z velikim zadovoljstvom napore slovenskega ljudstva za uveljavljanje narodne suverenosti in demokratičnega, pluralističnega političnega sistema, osnovnega na spoštovanju osnovnih človekovih pravic in svobod. V svojih naporih za doseg te ciljev je slovenski narod vreden polne podpore vseh Amerikancev. Zveza se zavezuje, da bo delala za takšno podporo z obveščanjem slovenske ameriške skupnosti, splošne javnosti in naše vlade o teh upravičenih prizadevanjih.

Zveza pozdravlja formalne in neformalne vezi s sličnimi organizacijami v tej in drugih deželah in je pripravljena deliti sredstva in izkustva s ciljem čim učinkovitejših in bolj usklajenih naporov.

Izoljen je bil 9-članski svet zaupnikov, ki je prevzel nalogo, da sestavi organizacijski ustroj in začne s poslovanjem. Člani sveta so: dr. Karl Bonutti predsednik Slovenian American Heritage Foundation, Henry Grosel predsednik American Slovenian Catholic Union (KSKJ), Anthony Hiti arhitekt, John Hočevnar gospodarstvenik,

Charles Ipavec predsednik Federation of Slovenian National Homes, Peter Osenar podpredsednik Ameritrust bančna ustanova, dr. Mate Roesmann predsednik Slovenska Pristava, dr. Rudolph Sušelj urednik »Ameriška domovina«, Florence Uetich predsednica Progressive Slovene Women of America.

Na svoji prvi seji, 22. januarja, je svet zaupnikov izvolil Johna Hočevnarja za predsednika izvršnega odbora in Florence Uetich za predsednico sveta.

V kratkem bo dobila zveza svoje poslovne prostore ter objavila organizacijski ustroj, delovne načrte, vrste članstva, itd.

Zveza poziva vse slovenske ameriške rojake, da se pridružijo tej vseameriški zvezi in s tem podprejo delo za ohranitev slovenske dediščine v Ameriki ter proces demokratizacije in pluralističnega političnega življenja v matični deželi.

Podrobnejša vprašanja in informacije naslovite na: The Alliance of Slovenian Americans - P.O.Box 19306 - Cleveland, Ohio 44119 - 0306

Dolores Terseglav, Ladijski dnevnik

V Buenos Airesu je izšla v mesecu septembru pesniška zbirka Dolores Terseglav z naslovom Ladijski dnevnik. Ne gre za kakšno ladijsko kapitano, temveč za slovensko pesnico, ki jo je domovina »izolirala«. Ni mogoče reči ali zato, ker živi na Reki, ali zato, ker je »samosvoja«, »samorastniška« in se ni vključila v slovensko literarno ozračje preteklih desetletij, ko so bdeli cenzorji nad našo literaturo. Zaradi tega je svoje pesmi objavljala v argentinskem Meddobju in še kje zunaj Slovenije.

Pesnica je hčerka Franceta Terseglava, predvojnega urednika Slovenca in socialnega misleca. Očeta je »izolirala« politika, hčerko pa povojne razmere. Tone Brulc piše v Svobodni Sloveniji: »Da je Dolores Terseglav imela povedati nekaj novega in na svojski način, je dokaz njeno sodelovanje pri Meddobju. Prav v objavljanju v Meddobju vidim željo, da izolacijo razbije.

Lahko bi govorili o pokončnosti Dolores Terseglav in to pokončnost lahko razberemo v njenih pesmih... »S svojimi pesmi mi je stopila v prve vrste tako redkih slovenskih pesnic«.

Marija Mislej ŽARIŠČA

V Gorici je izšla v samozaložbi nova knjiga znane in priznane primorske pisateljice Marije Mislej z naslovom »Žarišča«. Lepa knjiga po zunanji obliki in lepa ter čustveno globoka, bogata v svoji vsebini. Vsebuje na 143 straneh 70 premišljenih najrazličnejših vsebin osebnih občutenj in izpovedi. Zadnje premišljevanje v zbirki nosi naslov »Žarišča«, kar daje naslov celi zbirki, novi knjigi.

Knjiga je za današnji čas zelo primeren, ker nas vabi k bolj zbranemu notranjemu čustvenemu življenju, da bi bolj prisluhnili strunam srca in se rešili pogubonosnega šuma in ropota, ki nas obdaja, oglašuje in zastruplja.

Knjiga bo morda marsikateremu ne samo prijetno in zanimivo branje, temveč tudi blažilno zdravilo, saj končuje pisateljica svoja premišljevanja z zdravilo življenjsko ugotovitvijo: »Nobena stvar se ne ponavlja. Ponavljata se samo trpljenje in bolečina. Toda ta dva samostalnika sta žarišča vsakega umotvora.«

Sam bi še dodal, če smem kaj dodati; Ne samo umotvora knjige, temveč umotvora resničnega življenja.

R.B.

I.K.

Dan kulture med Slovenci v Gorici in Trstu

Med Slovenci v Italiji bo potekal »Dan slovenske kulture 90«, pod naslovom »DA BI ZEDINIL ROD SLOVENSNE CELE« in sicer v skupni organizaciji Slovenske prosvete iz Trsta, Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice ter Zveze slovenskih kulturnih društev iz Gorice in Trsta. Scenarij, ki ga je napisal Janez Povše, bo pod vodstvom režiserja Marka Sosiča združil v enotnem večeru zbere, glasbene izvajalce in recitatorje z Goriškega in Tržaškega, besedila pa bodo sestavljena iz sporočil sodobnih slovenskih zamejskih pesnikov, Fr. Bevka in seveda Prešerna.

Najprej in sicer 8. februarja ob 20.30 bo večer v Avditoriju v Gorici — slavnostni govornik bo Aldo Rupel, 10. febr. ravno tako ob 20.30 pa še v Kulturnem domu v Trstu — slavnostni govornik bo Boris Pahor.

Dogodek, še posebno dragocen zaradi skupnega nastopa vseh Slovencev, nastaja v sodelovanju z Glasbeno matico v Trstu in Gorici, s Slovenskim centrom za glasbeno vzgojo »Emil Komec« v Gorici in deželni sedežem RAI v Trstu, podprla pa sta ga med drugim tudi Bančna sekcija pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju in Kulturni dom v Trstu.

Slovenska prosveta Trst

Zveza slovenske katoliške prosvete Gorica
Zveza slov. kult. društev Trst-Gorica-Cedad

Virgil Šček kot organizator

V Katoliškem domu v Gorici je bilo drugo predavanje o Virgilu Ščku. Časnikar Marko Tavčar ga je predstavil kot organizatorja. Po mojem mnenju je to najbolj značilna poteza tega našega duhovnika. Kot organizator je bil nadvse iznajdljiv, vztrajen in tudi uspešen.

Te svoje lastnosti je pokazal že kot dijak na goriški realki, ko je organiziral razne podvige (npr. nabirko za šolo na Blancah). Znal je zbirati dijake in jih je združil v Dijaški zvezi. Našel je stik z dr. Janezom Ev. Krekom in hodil na njegove socialne tečaje k Sv. Joštu nad Kranjem in tja spravljal tudi druge prijatelje. Uspešno je tudi organiziral protest zoper prepnete nemške profesorje na šoli, tako da sta dva od teh morala zavod zapustiti.

Kot dijak je izpričal tudi svojo ljubezen do slovenstva. Narodno zaveden je bil do mozga. Ta zavednost ga je pripeljala do simpatiziranja z jugoslovansko idejo in do sodelovanja z organizacijo Omladina. In to je postala druga njegova značilnost: narodna zavednost in ogrevanje za jugoslovansko idejo.

Po končani realki se je vpisal na univerzo v Gradcu, toda samo za eno leto. Nato je stopil v goriško bogoslovje v zavesti, da svojemu ljudstvu lahko največ koristi kot duhovnik.

Posvečen v duhovnika leta 1914 je med prvo svetovno vojno služboval v Trstu kot kaplan. Razvil je močno socialno dejavnost v pomoč prizadetim zaradi vojne. Po vojni je mogel razviti svoje talente v polni meri. Pristopil je k duhovniškemu društvu Zbor svečnikov sv. Pavla in postal tajnik. Prišel je v Gorico in se vrgel na socialno in politično delo. Pri obnovljenem Katol. tiskovnem društvu (KTD) je postal tajnik in je kot tak organiziral Katoliško tiskarno na Placuti. Zamislil si je Mohorjevo družbo (GMD) za Primorsko in jo pomagal ustanoviti. Pisal je v duhu krščanskega socializma o reševanju problemov malega človeka, prirejal shode po deželi. Vrgel se je tudi v politiko in bil leta 1921 izvoljen v rimski parlament. Kot poslanec je razvil zelo živo dejavnost. Ni samo poslušal in kimal, večkrat je tudi govoril in njegovi posegi so imeli odmev.

Prevelika zunanja dejavnost z organizacijami mu ni pustila, da bi se duhovno poglobil; njegovo poudarjanje narodnosti se je nekaterim zdelo pretirano za katoliškega duhovnika. Prišlo je tudi do sporov znotraj stranke in polemik z liberalci. Nastopile so še druge težave. Nadškof Sedej mu je zato svetoval, naj se vrne v svojo škofijo. Ustavil se je v Avberju na Krasu in vodil to župnijo do leta 1940. Z odhodom iz Gorice se je zaključila Ščekova najbolj razgibana doba življenja.

beseda prirediteljev, da so imena podana tako, kakor se nahajajo v dokumentih, za novejšo pa tega ni mogoče sprejeti. Tiskovnih napak je preveč, čeprav bi lahko upoštevali opravičilo, da je v tiskarni zmanjkalo časa, saj niso pravilno navedena niti italijanska imena in naslovi (prim. Cicuta, Kociančič), da o slovenskih (Marinč, Premron, Remer) niti ne govorimo.

S.R.

Slovenska Koroška

V ponedeljek, 22. januarja, je v okviru cikla predavanj »Mi in naša zgodovina« v Tinjah govoril univ. doc. dr. Lukan z Dunaja o »Slovenski družbi na Koroškem v zadnjih desetletjih pred razpadom Avstro-Ogrske«. Zanimivega predavanja se je udeležilo lepo število interesentov.

V torek, 23. januarja, se je enajstič obhajal smrti dan velikega koroškega Slovenca dr. Joška Tischlerja. V njegov spomin vsako leto podeljujejo nagrado, ki jo prejme zaslužna oseba ali ustanova. Letos je bil to univ. prof. in vodja inštituta za tolmače v štajerskem Gradcu dr. Erik Prunč, ki je XI. Tischlerjevo nagrado prejel kot priznanje za kulturno in znanstveno delo — predvsem za proučevanje koroških narečij in za pripravo znanstvene izdaje pesniškega dela Urbana Jarnika (ki je izšlo pri Mohorjevi).

V Slomškovem domu se je v ta namen zbralo lepo število ljudi, nemalo reporterjev in televizijska ekipa. Dr. Gril, predsednik NSKS (ki je skupaj s Krščansko kulturno zvezo nagrado podeljeval) je med častnimi gosti lahko pozdravil škof, kancelerja g. Krištofa, gen. konzula Miklavčiča, številno duhovščino in č. sestre ter nekaj prejšnjih dobitnikov Tischlerjeve nagrade (prof. dr. Grafenauerja, dr. Zablatnika, g. Zaletela in g. Kopečiniga).

Kdo je dr. Prunč? Doma iz Škocijana, iz kmečke družine s 13 otroki, obiskoval šolo na Plešivcu in v Celovcu, študiral slavistiko v Gradcu in potem tam tudi ostal. V dijaških letih se je ukvarjal s pesnikovanjem, bil je soustanovitelj odra Mladje in tudi sam igral. Dobro leto je bil tudi predsednik KKZ in, če bi imel

možnost zaposlitve oz. znanstvenega dela, bi na Koroškem ostal — tako pa se ji je odtujil in ga zdaj zelo cenijo v Gradcu.

V svojem nagovoru je povedal zelo lep stavek: Človek mora delati tam, kamor je postavljen — in to dosledno (koliko se jih danes tega drži?...). Nagrado — originalen Gutsmanov slovenskonemški slovar — sta mu izročila predsednika NSKS (s katerim sta v mladosti tudi skupaj nastopala) in KKZ.

Sporad sta popestrila moški in otroški pevski zbor iz Škocijana. Predstavili pa so tudi dijakinja Martino Ilabernik, ki je zmagala na govorniškem natečaju »Slovensčina — jezik za vsakdanjo rabo?«, ki ga je razpisala Slovenska gimnazija ob laskoletni podelitvi Tischlerjeve nagrade in bo zato poletni potovala v Pariz.

Po enourni slavnosti se je prijetno vzdrušje nadaljevalo v jedilnici pri dobri agapi.

Ob isti uri je bila v starokatoliški cerkvi blizu Mohorjeve hiše ura poglobitve pod naslovom »Heimat - domovina«. Lepo število slovensko in nemško govorečih vernikov je prisluhnilo besedam in petju oz. razlagi o domovini, ki je lahko za vsakega človeka drugačnega pomena. Posebnost je bila molitev »Očenaša«, ki ga je udeleženka iz Ljubljane predstavila v »jeziku rok«.

Gimnazijski ples, ki ga je Slovenska gimnazija priredila v petek zvečer v dvorani Doma sindikatov, je pritegnil lepo število mladih, njihovih staršev in profesorjev. Prišla sta tudi mestni župan Guggenberger in državni poslanec Smolle.

R.B.

Slovo od duhovnikove matere

V Volčah pri Tolminu smo pokopali Terezijo Cimprič, mater osmih otrok, prednico Marijine družbe in članico tolminske Frančiškove družine. Dočkala je dvaindevedeset let. Lani jo je v šempetrski bolnišnici zadela možganska kap, od tedaj je ležala doma. Kakšno veliko spoštovanje so imeli do nje njeni otroci, kaže že to, da so trije iz Kanade prišli po večkrat domov, samo da so jo videli še živo. Poročila se je leta 1923 z možem Francem. Na žalost je zapustil številno družino že leta 1963. Svojevstveno trpljenje je doživljala ob sinu Danilu. Kot bogoslovca, ga je Ozna aretirala 1948 v ljubljanskem bogoslovju in je bil zaprt brez sodbe do 19. marca 1952. V tem času so se začela njena romanja in iskanja, saj v začetku sploh ni vedela, kje je. Prinašala mu je skromne pakete s hrano, kar si je odtrgala od ust in družini, v tistih izredno težkih razmerah, ki so bile težke še zlasti na Tolminskem. Sreča med materjo in sinom ob obisku v enem od zaporov, se odraža tudi v tej sinovi pesmi:

MATERIN OBISK V JEČI

*Ko danes spet v temni ječi
sem zrl v tvoje razorano lice,
spoznal sem, da so grenke tvoje solze,
ki jih prestajaš zame, moja mati.*

*Solza se grenka je v očeh blestela,
v bolesti nisi mogla do besede,
ko sina gledala si v kraju bede;
njegovo bol predobro si umela.*

*O, kaj bolesti zame si že užila,
saj dolga leta so že moje ječe,
srce je tvoje strto, krvaveče,
da bolj potrebna ti si tolažila.*

*A vedno srcu upanje prinašaj,
skrbno zalagaš me s telesno hrano,
obenem vlivaš balzam v žgočo rano,
le zase ni ti mar in nič ne vprašaj.*

*Zatiraš solze, pred menoj ne plakaš,
a vem, da ti potoki vročez lice,
v nočeh brez spanja, ko k Bogu dvigaš
kljice,*

*ko trudna hrepeneče name čakaš,
Huda, vem, je tvoja bolečina,
vem, ne kloni, še naprej prenašaj,
na Njega z vero se v srcu osanjaj,
saj materi je v Naumu vrnil sina.*

Kljub vsemu je bila tudi srečna, da je sin Danilo bil posvečen v duhovnika na Sv. gori. Posvetil ga je tedanji krški škof in solkanski rojak dr. Josip Srebrnič. To je bilo veliko slavlje, ki je vlivalo upanje in zaupanje v svetogorsko Kraljico, njeno varstvo in pomoč, ne samo za posvečenca, pač pa tudi za vse, ki so se tedaj zbrali, kot jih je lepo nagovoril škof dr. Josip Srebrnič. Misel iz njegovega govora je bila tudi ta: »...Gospod novomašnik! Po čudnih poteh od Reke, Pazina, Trsata, kjer ste prejeli subdiakoniat, in Senja, kjer ste postali diakon, ste danes tu posvečeni v duhovnika. Kot je vas svetogorska Marija vodila, tako naj vodi vse nas Primorce in ves naš slovenski narod...«

Spomini segajo nazaj, na burno zgodovino Primorske, prav ob pogrebu mame

ZVEZA SLOV. KATOLISKE PROSVETE
GORICA

niz predavanj ob 100-letnici rojstva

VIRGILA ŠČEKA

Prof. Anton Požar

Virgil Šček - človek in duhovnik

Četrtek, 1. februarja, ob 20.30

Predavanja bodo v mali dvorani

Katoliškega doma v Gorici

Terezije v Volčah. Njen pogreb, ki se ga je udeležilo nad trideset duhovnikov, veliko število redovnikov in redovnic, pa je bil za Tolminsko zahvala za sina duhovnika in prošnja za nove duhovne poklice.

Počivajte v miru božjem pri Svetem Danijelu, pa prosite blagoslova za vse vaše in vse, ki ste jih poznala.

Srečanje pastoralnih delavcev štandreškega dekanata

V petek, 25. januarja je dekan g. Anton Lazar sklical zastopnike pastoralnih svetov štandreškega dekanata na skupno srečanje; povabljeni so bili vsi duhovniki dekanata in po dva zastopnika župnijskih pastoralnih svetov oz. župnij. V sejni sobi Katoliškega doma se je zbralo 25 oseb, duhovnikov in laikov. Bilo je prvič, da so se srečali na dekanjski ravni. Sejo je vodil g. dekan.

Namen srečanja je bila najprej izvolitev dekana. Po smrti g. Marjana Komjanca (obletnica njegove smrti je bila 28. januarja) je začasno prevzel posle dekana g. Lazar. Sedaj je bilo potrebno, da se dekan redno izvoli za pet let. Novost je bila, da so k izvolitvi dekana bili poklicani tudi laiki in ne samo dekanjski duhovniki kot do sedaj. Na tajnih volitvah je vsak volilec, duhovnik ali laik, napisal na listek tri imena. Na volitvah so prejeli največ glasov: g. A. Lazar, g. M. Markežič ter g. K. Bolčina. Izmed teh treh nadškof izbral dekana za štandreški dekanat.

Zatem je bilo treba izvoliti dva zastopnika dekanata v škofijski pastoralni svet. Volili so samo laiki. Izvoljena sta bila Anka Komjanc Bensa ter Niko Klanjšček.

PASTORALNI SVETI

Škofijski vikar za slovenske vernike dr. Oskar Simčič je pred volitvami razložil nove pokoncilne premike v organizaciji dušnega pastirstva. Koncil izhaja iz dejstva, da smo zaradi krsta vsi eno božje ljudstvo, zato tudi vsi poklicani, da gragimo božje kraljestvo na zemlji. Tako duhovniki kot laiki. Ta poklicanost se mora odražati tudi v dejanski organizaciji pastoralnega dela na vseh ravneh: v župniji, v dekaniji, v škofiji. V župniji je župniku v pomoč župnijski pastoralni svet, ki ga mora imeti vsaka župnija. Kjer tega še nimajo, ga morajo izvoliti. To je nadškofova volja. Po cerkvenem zakoniku mora biti v župniji tudi gospodarski svet, ki naj skupaj z župnikom ureja ekonomske zadeve župnije.

Tretji pastoralni svet je dekanjski. Ponekod se pa več dekanij združi v eno »pastoralno področje«. V dekanjskem pastoralnem svetu so poleg župnikov zastopane vse župnije, vsaka z dvema zastopnikoma.

Četrty pastoralni svet je škofijski. V njem izvoljeni laiki naj bodo v pomoč škofu pri pastoralnih vprašanjih, ki zadevajo vso škofijo. Vanj izvoli vsaka dekanija po dva zastopnika. Sestaja se parkrat na leto pod predsedstvom nadškofa ali njegovega delegata.

Vsi omenjeni sveti pa imajo le posvečevalni značaj; oni svetujejo in ne odločajo, kajti odgovornost je v župniji župnikova, v dekaniji dekanova, v škofiji škofova. Kdor pa odgovarja, tisti tudi odloča.

OBVESTILA

Seja ZSKP bo v ponedeljek, 5. februarja, ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici.

Župnija Skedenj pri Trstu in Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, Trst, vabita k slovesni božji liturgiji v bizantinsko-slovenskem obredu v nedeljo, 4. februarja, ob 15.30 v škedenjski župnijski cerkvi. Poje ekumenski zbor iz Trsta.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda iz Trsta obvešča svoje člane, da bo mesečna maša za edinost v ponedeljek, 5. februarja, ob 17. uri v Marijinem domu v ul. Risorta 3. Sledi prikaz diapozitivov. Lepo vabljeni!

Slovenska prosveta in DSI (Društvo slov. izobražencev) v Trstu vabita v ponedeljek, 5. febr. ob 20.30, na praznik slovenske kulture ob Prešernovem dnevu. Na sporedu je razglasitev nagrad literarnega in fotografškega natečaja Mladike, podelitev priznanj Mladi oder ter nastop deklisklega zbora Slovenski šopek, ki ga vodi Ljuba Smotlak. Priložnostni govor bo imel Božo Rustja. Pred proslavo bodo odprli razstavo slikarja Milka Bambiča, ki so jo pripravili v sodelovanju s Skladom Mitja Čuk.

LISTNICA UPRAVE. Poštne položnice za plačilo naročnine 1990: kdor je že poravnal naročnino, naj ne vzame položnice v poštev.

DAROVI

Za Katol. glas: dr. A. Ravnik, USA v spomin na pok. očeta in g. M. Komjanca 100 dolarjev; druž. Emil Devetak 15.000; Kristina Mazora 55.000; N. N., Sovodnje 55.000; N. N. 50.000 lir.

Za katol. tisk: Matilda 7.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: Franc Luis 30.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: namesto cvetja na grob vzornice vzgojiteljice prof. Slavko Bratina 50.000 lir.

Za novo peč v cerkvi na Vrhu: Pavla Grilj 50.000 lir.

Oglasno desko pred cerkvijo na Vrhu je darovala gostilna Devetak.

Komjanc J.: za cerkev v Sovodnjah 50.000, za Katol. glas 50.000, za skavte iz Sovodnjah 50.000, za lačne po svetu 50.000. Skupaj 200.000 lir.

Za lačne po svetu: N. N., Sovodnje 100.000 lir.

Za Sv. goro: Matilda L. v zahvalo za zdravje 50.000; N. N., Sovodnje 50.000 lir.

V blag spomin Berte Lucchesi in Metode Zvanut daruje Iva Gallasi: za cerkev sv. Ivana v Gorici 50.000 in za Zavod sv. Družine 50.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Zinka Ferenc 30.000; N. N. 50.000; v spomin na predragega moža Carla Verrni žena Vera 100.000 lir.

Ga. Vera Gentili daruje ob smrti sina Renata: za misijone 100.000, za lačne po svetu 100.000, za Marijin dom v Rojanu 200.000, za Katol. glas 50.000, za Sv. goro 50.000, za kaplana med jetniki 50.000 lir.

Za obnovitev cerkve na Općinah: De Luca-Hajdarević 10.000; Lidia Bagordo v spomin na Marija Spadaro 10.000; Dora Koron v spomin na Marija Spadaro 10.000; Slava Kalc v spomin na sestrično Romano 15.000; Gianni in Marino Kralj v spomin na mamo Romano 50.000; Loredana Spadaro-Visintin in Jolanda Rovatti v spomin na Marija Spadaro 200.000; Marija Kralj v spomin na moža Marija 10.000 lir.

Za misijon p. Kosa: N. N. 30.000 lir.

Za misijone: S. J. 50.000; M. K. 20.000 lir.

Vsem podpornikom našega lista Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Spored od 4. do 10. februarja 1990

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder: »Carovnica Minka in čarovnik Gregor«. 11.00 Za smeh in dobro voljo. 11.30 Filmi na enkranih. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Ko zgodovina zazveni. 12.30 Orkestralna glasba. 14.10 »Yesterday ali Od jutri ne kadim več«. Satirični kabaret. 14.30 V studiu z vami: Sergej Verč. (1. del). 16.00 Sport in glasba. 17.30 V studiu z vami. (2. del).

Ponedeljek: 8.10 Četrtekova srečanja (ponovitev). 9.10 Slovenska lahka glasba. 9.40 Simboli in še kaj. 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja. 11.30 Slovenski kantavtorji. 12.00 Naravoslovje malo drugače. 12.40 Primorska poje. Komorni mešani zbor iz Postojne. 13.20 V žarišču. 13.25 Gospodarska problematika. 14.10 Igrajmo se skupaj! 15.00 Glasbena medigra. 15.10 Ta dom je naš (o ekologiji). 16.00 Mi in glasba. Ob 85-letnici skladatelja Vilka Ukmarja. 17.10 Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«.

Torek: 7.40 Pravljica. 8.10 Najdaljša pot. 8.35 Južnoameriška folklor. 9.40 Dramatizirana glosa: »Moč besede«. Napisal Josip Tavčar. 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja. 11.30 Italijanski kantavtorji. 12.00 Biti človek. 12.40 Primorska poje. Oktet Vrtnica iz Nove Gorice. 13.20 V žarišču. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Mi in glasba. Ob 85-letnici skladatelja Vilka Ukmarja. Druga oddaja. 17.10 L. N. Tolstoj: »Vojna in mir«. 17.25 »Mladi vale«.

Sreda: 8.10 Ko zgodovina zazveni. 8.40 Orkestralna glasba. 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja. 11.30 Francoski šanson. 12.00 Zdravniška posvetovalnica. 12.20 Priljubljene melodije. 12.40 Primorska poje. Zgornjevjavski mešani zbor iz Podnanosa. 12.50 Orkestralna glasba. 13.20 V žarišču. 14.10 Otroški kotiček: »Črna na belem«. 14.30 Na goriškem valu. 16.00 Mi in glasba. Pianistka in skladateljica Hilda Horak. 17.10 L. N. Tolstoj: »Vojna in mir«. 17.25 »Mladi vale«.

Četrtek: 8.10 Slovenski Ikar. 9.05 Ne vse, toda o vsem. 9.40 Oj, vojna moja, vojna kruta. 10.10 Koncertni in operni spored. 12.00 Pomembni dogodki našega stoletja. 12.40 Primorska poje: Komorni mešani zbor iz Nove Gorice. 13.20 V žarišču. 14.10 Dvigljena zavesa. 15.10 Četrtekova srečanja. 16.00 Mi in glasba. Poklon Prešernu. 17.10 Tolstoj, Vojna in mir. 17.25 »Mladi vale«.

ZAHVALA

Ob Soči, pod krono tolminskih gora,
pri Svetem Danijelu nam mama počiva,
a duša nebeško nagrado naj uživa
za žrtve, ljubezen, dobroto srca.

O, mama predraga, ne bomo zabili,
vse, kar nas ste učila, molila trpela.
Povezani z Vami, kot Vi ste želela,
sinovi in hčerke se bomo ljubili!

V Volčah pri Tolminu je v 93. letu duhovno bogatega življenja odšla k Bogu po plačilo naša ljubljena mama, stara mama in prababica

Terezina Cimprič

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste našo mamo kropili, se udeležili svete daritve, darovali za sv. maše in v dobre namene, zanjo molili, nam izrazili sožalje in nam pomagali v njeni bolezni. Posebna zahvala duhovnikom, redovnikom in redovnicam, pevskim zborom iz Volč, Deskel in Gorice, g. dekanu Govekarju, g. župniku Sirku, govorniku ob grobu in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na božjo njivo. Vsem prisrčen Bog povrni!

Volče, Toronto, Solkan, Neblo, Trst, Ljubljana, 30. januarja 1990

Sinovi duhovnik Danilo, Radko, Emil in Francek, hčerke Lidija, Mara, Cvetka in Olga z družinami ter sorodniki

PRESTIAUTO

■ Do trideset milijonov lir,
ki jih boš lahko vračal z
ugodnimi mesečnimi obroki
v časovnem roku do štirih let

■ V prvem letu boš brezplačno
razpolagal z vrsto posebnih
zavarovanj, ki smo si jih
zamislili v sodelovanju s SAI

■ (0481) 387333
NEPOSREDNA ZVEZA PRESTIAUTO
Posebna telefonska številka,
na kateri boš dobil katerokoli pojasnilo

Banca
Agricola
Kmečka
banka
Gorica